

כג-א

רבי יהודה אומר: "לכם", להוציא את הנטוע לרבים. שאין איסור ערלה אלא בנטיעת יחיד. ובסמוך מפרש לה.

ומפרשין: מאי טעמא דתנא קמא דדריש "לכם" לרבות? — משום דכתיב ברישא דקרא "ונטעתם כל עץ מאכל". והאי לישנא, ציווי ליחיד משמע. אבל לרבים לא משמע. משום דאין דרך רבים לנטוע. אלא לכל יחיד ויחיד בפני עצמו קאמר "ונטעתם". ומדכתב רחמנא "לכם", שמע מינה להביא את הנטוע לרבים, שאף הוא אסור משום ערלה.

ורבי יהודה סבר, "ונטעתם" דכתיב ברישא דקרא, משמע בין לרבים ובין ליחיד. ואף "לכם", בין יחיד ובין רבים משמע. והוי ריבוי אחר ריבוי. ואין ריבוי אחר ריבוי אלא למעט. הלכך ממעטינן נטיעת רבים מאיסור ערלה.

ותו מקשינן: והרי תרומה, דרחמנא אמר בה

בין איסור אכילה ובין איסור הנאה. ושאני התם בערלה, דכתיב "ערלים יהיה לכם". ומשום הכי לא היינו דורשים את ה"לא יאכל" דכתיב בה לאסור בהנאה.

ולהכי איצטריך קרא ד"ערלתם" "ערלתו" "ערלים". דסלקא דעתך אמינא, הואיל וכתב קרא "לכם", משמע דשלכם יהא, ומותר לכם להנות ממנו. קא משמע לך קרא, דהערלה אסורה בהנאה.

ושוב מקשינן: אלא מעתה, לאחר דכתיבי הנך קראי ד"ערלתם" "ערלתו" "ערלים" — "לכם" למה לי? והרי הערלה אסורה בהנאה, ולא קרינן בה "שלכם יהא".

ומשנינן: מיבעי לה ל"לכם", לכדתניא: "לכם", לרבות את האילן הנטוע לרבים, כגון אילנות הנטועים באמצע הדרך לצורכי העוברים ושבים,⁽¹²⁾ שאף הוא אסור משום ערלה.⁽¹³⁾ ומרבינן ליה מ"לכם", דמשמע לשון רבים.⁽¹⁴⁾

היחיד.

ומשמע מדבריהם, דדוקא בהכי פליגי. אבל אם נטע לרבים ברשות הרבים, לכולי עלמא מותר.

וכן איתא בירושלמי [ערלה פרק א הלכה ב] על פי הפני משה שם.

אבל מדברי הראשונים בסוגיין משמע, דהכל תליא בכעלים. אם הם יחיד או רבים.

14. והקשה הר"י מקורביל, ליכתוב קרא תרי "ערלים" בלבד. ונילף מ"לא יאכל", הנאה, ומתרי "ערלים" צביעה והדלקה. וממילא נדע, ד"לכם" לא אתא להתיר אחד מהם, אלא להביא נטוע לרבים. דאי למעט חדא מינייהו, לא ליכתוב "לכם", ותיסגי בחד "ערלים".

12. רש"י. ומדברי הראשונים נראה שהבינו בדבריו דמיירי אף בנטיעה של יחיד ברשות הרבים. והכל תליא במקום הנטיעה. מיהו, מדברי רש"י לפנינו משמע, דלא התיר רבי יהודה אלא בדאיכא תרתי. גם שנטע לצורך רבים, וגם שנטעו ברשות הרבים. ויעוין בפני יהושע.

13. רש"י. והקשו תוספות לפירושו, מהא דתנן שם לחוד, "הנטוע ברשות הרבים חייב בערלה". ומשמע דלא פליגי רבי יהודה בזה [ולהמבואר בהערה קודמת בשם הפני יהושע, אתי שפיר]. לכך פירשו, דאיירי בנוטע ברשות היחיד לצורך הרבים. דהיינו שמפקירם לרבים [ר"ן]. ופליגי בנטיעה השייכת לרבים, ונמצאת ברשות

ואף שלמעשה לא נשאל עליה, ועדיין תרומה היא, מותר לו לערב בה, על אף שהוא נהנה ממנה. שהרי היא מתירה לו ללכת בשבת אלפים אמה נוספות. (2) אלמא, התרומה מותרת בהנאה, על אף דכתיב בה "לא יאכל". וקשיא לרבי אבהו דאמר דכל היכא דכתיב כן, אף איסור הנאה במשמע.

אמר רב פפא: שאני התם בתרומה, דאמר בה קרא, "ונחשב לכם תרומתכם". ומדקרי לה "תרומתכם", משמע **דשלבם תהא** ליהנות ממנה! והאי קרא כתיב בתרומת מעשר. אלא שאף תרומה גדולה הוקשה אליה בהאי קרא, כדכתיב "כדגן מן הגורן", דהיינו תרומה גדולה.

והוינן: **ואידך** [חזקיה] דלא משמע מ"לא יאכל" אף איסור הנאה, למאי איצטריך ליה "תרומתכם"? והרי בלאו הכי אין לנו סיבה לאסור את התרומה לזר בהנאה.

"וכל זר לא יאכל קדש", וקיימא לן דהתרומה מותרת לישראל בהנאה.

שהרי מי שרוצה לקבוע לו תחום שבת מחוץ לעירו [שממקום התחום ואילך יוכל ללכת בשבת אלפים אמה], מניח דבר מאכל באותו מקום, ושם נחשב לו למקום שביתתו. ואינו מניח עירוב אלא בדבר הראוי לו לאכילה.

ותנן: מערבין עירובי תחומין לנזיר ביין. ואף שהיין אסור לנזיר בשתיה, מהני עירובו. דכיון שהוא יכול לישראל על נזירותו ולהיות שוב מותר ביין, שפיר חשיב היין כסעודה הראויה לו.

וכן מערבין לישראל בתרומה. ואף שהיא אסורה לו באכילה, מהני לו העירוב. הואיל ויכול לישראל עליה, ואיגלאי למפרע דתרומה בטעות היתה, ויחזור הכל להיות טבל. ושוב יתרום חלק ממנה, והשאר יהיה ראוי לאכילה. ונמצא דהיא סעודה הראויה לו. (1)

אדם]. מהרש"א.

ונראה, דלרש"י, למסקנת הגמרא התם, אף לפי רבנן לא הוה סגי במה דחזי לאחריני, אם לא דאפשר בשאלה. אלא דבלא דחזו לאחריני, לא הוי מהני מה דאפשר בשאלה. שאם לפי המצב דהשתא אינו ראוי לשום אדם, הרי הוא איסור חפצא. ולא מהני הואיל אלא באיסור גברא. אחרונים.

2. ולא פריך אלא למאן דאמר "מערבין אף לדבר הרשות". אבל למאן דאמר "אין מערבין אלא לדבר מצוה", לא פריך מידי. שהרי מצוות לא ליהנות ניתנו. תוספות.

ויעוין באחיעזר [חלק ג סימן פא] שהקשה, הא אף להך מאן דאמר קשיא. שהרי איסורי הנאה אינם שלו. ואין אדם מערב בדבר שאינו

ורבינו פריך תירץ, דאף אי דרשינן "לכם" לנטוע רביס, אכתי הוה ממעטינן מיניה הדלקה. משום דהכי משמע פשטיה דקרא.

ויעוין בר"ן שכתב, דלא אתי שפיר אלא לרבי אבהו. אבל לחזקיה דיליף איסור הנאה ממשמעות ד"לא יאכל", לא הוה ממעטינן מ"לכם" שום הנאה.

והסיק, דיאמר לך חזקיה, דהך ברייתא אזלא כרבי יוסי הגלילי, דלא סבירא ליה כוותיה, כדאיתא לקמן.

ויעוין עוד במהרש"ל ומהרש"א.

1. רש"י. ושם מבואר, דלא בעינן להאי טעמא, אלא לסומכוס דאית ליה דאין מערבין לישראל בתרומה. אבל לרבנן, היינו טעמא, משום דאף על גב דלא חזי להאי [לנזיר] חזי להאי [לשאר

ותו מקשינן: והרי חדש קודם זמן הקרבת העומר, דרחמנא אמר ביה "לחם קלי וברמל לא תאכלו עד עצם היום הזה". ואפילו הכי הוא מותר בהנאה.

וכדתנן: אף שאסור לקצור את התבואה קודם קצירת העומר, שהרי כתיב בעומר "ראשית קצירכם, אבל קוצר האדם לשהת [תבואה שאינה גמורה]. שעדיין היא עשב, ולא קציר הוא.

ואף חטים גמורים הוא קוטף, ומאכיל אותם לבהמה. אלמא, מותר החדש בהנאה. וקשיא לרבי אבהו.

אמר רב שמעיה: שאני התם בחדש, דאמר ביה קרא, "ראשית קצירכם". משמע, דאף קודם העומר, קצירכם שלכם יהא ליהנות ממנו.⁽³⁾

והוינן: ואידך [חזקיה], דלא דריש מ"לא יאכל" לאסור בהנאה, למה לי קרא להתיר את החדש בהנאה?

ומשנינן: "קצירכם" דכל ישראל משמע. ולא אתיא לשום דרשה, אלא אורחיה דקרא לאישתעוויי הכי.

ותו מקשינן: והרי שרצים, דרחמנא אמר בהם "שקין הוא לא יאכל", ואפילו הכי הם מותרים בהנאה.

וכדתנן: אסור לכתחלה לצוד בעלי חיים

ומשנינן: "תרומתכם" דכל ישראל קאמר! ולא אתי לשום דרשה, אלא דרך הכתוב לדבר כן.

[ולאו דוקא כל ישראל. דהרי בתרומת מעשר מישתעי קרא, שהלויים מפרישים אותה].

ותו מקשינן: והרי נזיר, דרחמנא אמר בו "מחרצנים ועד זג לא יאכל", ואפילו הכי מותר לו היין בהנאה.

וכדתנן: מערבין לנזיר עירובי תחומין ביין. ואף שהוא נהנה מהיין בכך שמערב בו. אלמא, הוא מותר בהנאתו. וקשיא לרבי אבהו.

אמר מר זוטרא: שאני התם בנזיר, דאמר קרא "כל ימי נזרו". דמשמע, אף היין האסור לו משום נזירות, שלו יהא ליהנות בו.

רב אשי אמר: מהכא משמע דמותר לו היין בהנאה. דכתיב "קדוש יהיה, גדל פרע שער ראשו". ודרשינן, גידולו [שער ראשו] קדוש ליהאסר בהנאה, והרי הוא טעון שריפה. כדכתיב ביה, "ונתן על האש אשר תחת זבח השלמים". אבל אין דבר אחר האסור משום נזירות [כגון יין] קדוש ליאסר בהנאה.

ותמהינן: ומהיכי תיתי דרק השער אסור בהנאה? מדי "ואין דבר אחר קדוש" כתיב!?

ומסקינן: אלא מחרצנים דאמר מר זוטרא, ד"נזרו", משמע שלו יהא ליהנות בו.

3. ותימא, דבפשטות משמע דקאי "קצירכם" על הקציר שלאחר העומר, שכבר אינו מן החדש. וצריך לומר, דמשמע לגמרא דקאי אעומר

שלו. וכבר עמד הבית הלוי [חלק א סימן מח] בקושיה זו. וכתב, דכיון שיש לו היתר על ידי שאלה, שוב מיקרי שלו.

ומשנינן: שאני התם, דאמר קרא "שקץ יהיו לכם". דמשמע, שלכם יהא להנות מהם.

ושוב מקשינן: אי הכי, אפילו לכתחלה נמי יהיה מותר לצוד מהם כדי למוכרם (5).

ומשנינן: שאני הכא לענין לכתחלה, דאמר קרא "יהיו" (6) דמשמע, בהוייתן יהו. (7)

טמאים כדי לסחור בהם. אבל צידי היה עופות ודגים שפרסו מצודה לצורך מינים טהורים, ונזדמנו להם בדיעבד מינין טמאין, אינם צריכים להפקירם. אלא הם מותרין למוכרן לנכרים.

אלמא, מותרים הם בהנאה. וקשיא בין לחזקיה ובין לרבי אבהו. דהא "לא יאכל", לכולי עלמא משמע אף איסור הנאה. (4)

6. ואיתא בירושלמי, והרי חמור וגמל [דמותר למוכרם]. ומשני, למלאכתן הן גדלים! שדוקא במידי דאכילה נאמר האיסור. תוספות.

ובטעמא דמילתא, הביא הבית יוסף [יורה דעה סימן קיז] בשם הרשב"א, דבמידי דאכילה חיישינן שמא יבוא לאוכלם.

ותמה הט"ז שם [סק"א] בדבריו, הרי מבואר כאן דהאיסור הוא דאורייתא, ולא משום גזירה. ותיקן, דב"לכם" מצינו שהתירם התורה. וב"יהיו" מצינו שהם אסורים. והרי הדבר מסור לחכמים. והכריעו בזה על פי הסברא הנ"ל, דדוקא מידי דאכילה אסורים.

עוד הביא שם בשם תרומת הדשן, שכתב בשם גליון התוספות, דאין איסור סחורה אלא מדרבנן. וקרא דהכא אינו אלא אסמכתא.

ויעוין בנודע ביהודה [תניינא סימן סב] שהעלה, דלמסקנת הגמרא ד"אמר לך חזקיה, טעמא דידי נמי מהכא", באמת אית לן ד"יהיו" אינו אלא אסמכתא, וכדברי תרומת הדשן.

ויעוין עוד בשו"ת רבי עקיבא איגר [תניינא סימן לב], שדן בזה באורך.

7. ודוקא כשמוכרן לצורך אכילה. אבל למוכרן לשומנן או לעורן, או לצודם כדי ליהנות מהן בעצמו, מותר. תוספות.

אבל הרשב"א [הובא בבית יוסף שם] פליג בזה. וסבר דדבר שעיקרו לאכילה, אסור בסחורה אף לצורך אחר.

גופיה. ושמעין מהאי קרא, דהוא עצמו מותר בהנאה, על אף שהוא עצמו אסור באיסור חדש, ולא הותר אלא להקרבה. שפת אמת.

4. ולכאורה קשיא, איך תיסק אדעתין שהטמאים אסורים בהנאה. והרי אסרה תורה לחרוש בשור וחמור יחידו. שמע מינה דבחמור לבד מותר. שפת אמת.

וסיים שם, דלהמבואר בפני יהושע דלא פריך אלא מדגים, אתי שפיר.

[שכתב הפני יהושע, דכל דבר הטעון שחיטה אין בו איסור טמאים מחיים, אלא איסור אבר מן החי המותר בהנאה. אך דבריו צריכים עיון גדול. דהא קיימא לן איפכא, דבטמאים חיים אין נוהג אבר מן החי, אלא איסור טמאים בלבד].

5. וצריך ביאור, מאי "אי הכי"? הא אף אי לאו חזקיה ורבי אבהו, תיקשי הכי.

ויש לומר, דבלאו "לכם" אתי שפיר. דמצינו לומר, דאסרו חכמים למוכרם, אף שאין לו מקור מן התורה. אבל למאי דשנינן שהתירם התורה בפירוש בהנאה, היכי אסרוהו חכמים. רבינו פריך.

[ונראה בכונתו, כיסוד שיסד הט"ז [יורה דעה סימן קי"ז סק"א] שכל דבר שהתירנו התורה בפירוש, לא מצו חכמים לאוסרו].

וכרתניא: חמץ בין לפני זמנו ובין לאחר זמנו, עובר עליו בלאו. ומשעה שאסור באכילה אף אסור בהנאה – דברי רבי יהודה.

רבי יוסי הגלילי אומר: תמה על עצמך. היאך חמץ נאמר בהנאה כל שבעה?! והרי אפילו תוך זמנו מותר הוא בהנאה.

וקשיא בין לחזקיה ובין לרבי אבהו. שהרי כל היכא דכתיב "לא יאכל", לכולי עלמא אף איסור הנאה במשמע.

ומשנינן: שאני התם בחמץ, דאמר ביה קרא, "ולא יראה לך שאור". ומדכתיב "לך" משמע, שלך יהא ליהנות בו.⁽⁹⁾

ורבנן האוסרים חמץ בהנאה, לא דרשי כן מ"לך". אלא דרשי, חמץ שלך אי אתה רואה, אבל אתה רואה חמץ של אחרים ושל גבוה.

והוינן בה: ואידך [רבי יוסי הגלילי], דדריש "לך" להתיר בהנאה, מנא ליה למעט חמץ של אחרים ושל גבוה?

ומשנינן: תרי "לך" כתיבי. "לא יראה לך שאור, ולא יראה לך חמץ בכל גבולך". חד להתיר בהנאה, וחד למעט של אחרים.

שלכתחלה יש להשאירם ולא ליטלם ממקומם.

והוינן בה: ולחזקיה, דאמר דכל "לא יאכל" משמע אף איסור הנאה, למה לי למיכתב "לא יאכל" דמשמע איסור הנאה, ומחמת כן איצטריך למייתי [לכתוב] "לכם", למישרייה בהנאה?

לא ליכתוב רחמנא "לא יאכל", אלא ליכתוב "לא תאכל". ושוב לא בעי למיכתב "לכם".⁽⁸⁾

[אבל לרבי אבהו לא קשיא. שהרי איצטריך למיכתב "לא יאכל" או "לא תאכל", כדי לאסור באכילה. ותרוייהו משמע איסור הנאה. ובין כך יצטרך להשמיענו היתר הנאה מ"לכם"].

ומשנינן: אמר לך חזקיה, טעמא נמי מהכא! דמהכא ילפינן לעלמא, דכל היכא דכתיב "לא יאכל", אף איסור הנאה במשמע. ומשום כן כתב רחמנא בשרצים "לא יאכל", והדר כתב "לכם", להתירם בהנאה. ללמדנו, דבעלמא אף איסור הנאה במשמע.

ותו מקשינן: והרי חמץ, דרחמנא אמר ביה "לא יאכל חמץ", ומצינו לרבי יוסי שהתירו בהנאה.

לדוכתה.

ולכך תירץ, דבכל אופן לא היינו אוסרים דיעבד. משום ד"יהיו" לא משמע אלא איסור סחורה לכתחלה.

9. והקשו תוספות, אכתי קשיא לחזקיה, דלא לכתוב "לא יאכל" ולא ניבעי "לך".

ותמה המהרש"א הרי איירי הכא לרבי יוסי

8. וקשה, הא אי לא יכתוב "לכם", נימא דאף בנודמנו דיעבד יאסרו מקרא ד"יהיו".

ויש ליישב, דאף בלא "לכם" לא היינו טועים בכך. דאם כן, ליכתוב "לא יאכל", ושוב לא איצטריך ל"יהיה". מהרש"ל.

ותמה עליו המהרש"א, הא מ"יהיו" לא ילפינן אלא איסור עשה. ולהכי לא כתיב "לא יאכל", משום דמשמע לאו. ושוב הדרא קושיין

הוה אמינא דדוקא בחמץ מותר. אבל שאור שחימצו קשה והוא מחמץ עיסות אחרות, אימא דאף בשל נכרי הזהירה בו תורה. הלכך איצטריך לתרוייהו [רש"י, על פי המהרש"ל].

וה"לך" השלישי נכתב כדי למעט אף נכרי שכיבשתו. הלכך לא אייתר שום "לך" להתיר בהנאה.

והוינן: לימא הא דפליגי חזקיה ורבי אבהו, אי "לא תאכל" משמע אף איסור הנאה, כפלוגתא דתנאי היא.

דתניא: כתיב בחלב, "וחלב נבלה וחלב טרפה יעשה לכל מלאכה, ואכל לא תאכלהו".

מה תלמוד לומר "לכל מלאכה"? —

שאם לא הוה כתיב ל"כל", אלא "יעשה למלאכה" בלבד, יכול הייתי לומר דדוקא למלאכת גבוה היא החלב מותר. וכגון למשוח בו עורות של בדק הבית. שכשם שהותר החלב לאכילת המזבח, כן הותר לכל מלאכת הקדש.⁽¹⁰⁾ אבל למלאכת הדיוט היא אסור. שהרי נאמר בו "לא תאכלו", דמשמע אף איסור הנאה.

תלמוד לומר: "לכל מלאכה" — דברי רבי יוסי הגלילי.

רבי עקיבא אומר: לא הוצרך הכתוב להתיר את החלב בהנאה. אלא לטהר את חלב

ואידך [חכמים] סברי, תרוייהו "לך" איצטריך כדי למעט חמץ של אחרים. חד בנכרי שכיבשתו תחת ידך, וחד בנכרי שלא כיבשתו תחת ידך.

דאי לא כתיב אלא חד "לך", הוה אמינא, דוקא על חמץ של נכרי שאינו כבוש תחת ידך אינך עובר. אבל חמץ של נכרי שכיבשתו, שממונו כממונך, אימא דעובר עליו ב"בל יראה". קא משמע לך אידך "לך", שאף עליו אינך עובר.

וכיון דתרוייהו צריכי, שוב לא אייתר "לך" להתירו בהנאה.

ואידך [רב יוסי] סבר, תלתא "לך" כתיבי. שמלבד שני אלו, כתיב נמי בפרשת ראה, "לא יראה לך שאור בכל גבולך שבעת ימים". ושוב אייתר חד "לך", להתיר בהנאה.

ואידך [חכמים] סברי, כל הני תלתא "לך" נכתבו כדי למעט חמץ של נכרים.

חד נאמר בשאור, וחד נאמר בחמץ.

וצריכי לתרוייהו. דאי כתב בשאור ד"אתה רואה של אחרים", הוה אמינא, דוקא איסור שאור נתמעט בחמץ נכרי, משום דאינו ראוי לאכילה, וליכא למיחש ביה דלמא אתי לאוכלו. אבל חמץ הראוי לאכילה, אימא דאף בשל נכרי הזהירה תורה.

ואי כתיב בחמץ "אתה רואה של אחרים",

איך שייך איסור הנאה להקדש? דעל מי יחול האיסור? וכמו שכתבו התוספות לקמן [כט ב] דלא שייך איסור הנאת חמץ בהקדש. קובץ שיעורים.

הגלילי. ואיהו בין כך לית ליה כחזקיה, כמבואר בהמשך הסוגיה. וכן הוא בר"ן.

10. רש"י. וצריך עיון, דבלאו האי טעמא נמי,

מאי לאו, בהא קמיפלגני:

כג-ב

דרבי יוסי הגלילי סבר, "לא תאכלו" דכתיב בחלב, משמע בין איסור אכילה, ובין איסור הנאה, וכדרבי אבהו, הלכך כי אתא קרא ד"כל מלאכה", למישרייה לחלב דנבילה בהנאה הוא דאתא.

ורבי עקיבא סבר, "לא תאכלו" איסור אכילה משמע. אבל איסור הנאה לא משמע, כדחזקיה. הלכך, כי אתא קרא ד"כל מלאכה", לטומאה ולטהרה הוא דאתא. אבל להתיר בהנאה לא צריך קרא.

ודחינן: לא בהכי פליגי.

אלא דלכולי עלמא, "לא תאכלו" משמע בין איסור אכילה ובין איסור הנאה, וכדרבי אבהו. אלא שבנבילה מצינו, שהתירה התורה בהנאה. כדכתיב "לגר אשר בשערך תתננה ואכלה או מכור לנכרי".

והכא בהא קמיפלגני:

רבי יוסי הגלילי סבר: כשהותרה נבלה, היא [בשרה] בלבד הותרה. אבל חלבה וגידיה לא

הנבילה מכלל טומאת נבילה, ולומר שאין טמא אלא בשרה.⁽¹¹⁾

ולכך כתיב "לכל מלאכה". משום שבלאו הכי, יכול הייתי לומר דדוקא למלאכת הדיוט יהא חלב הנבילה טהור, ומותר להשתמש בטהרות בעור המשוח בו. אבל למלאכת גבוה יהא החלב טמא בטומאת נבילה, ולפיכך לא ישתמשו בו לקדשים [וכמו שמצינו שחמורה טומאת קדשים מחולין. ראשונים].

תלמוד לומר "לכל מלאכה", שאינו בכלל טומאת הבשר, בין להדיוט ובין לגבוה.

ומפרשינן: רבי יוסי הגלילי סבר, לטומאה ולטהרה לא איצטריך קרא, ופשיטא ליה דחלב הנבילה אינו בכלל טומאת בשרה. וכי איצטריך קרא, לאיסור ולהיתר צריכא. דבלאו קרא הוה אמינא שהחלב אסור בהנאה.

ורבי עקיבא סבר, לאיסור וחיתר לא צריך קרא. ופשיטא דהחלב מותר בהנאה. דמהיכי תיתי לאוסרו? וכי איצטריך קרא לטומאה ולטהרה! להשמיענו דאינו בכלל טומאת נבילה.

ואין צריך לזה קרא.

[ולא נתבארה שיטת רבי עקיבא בדבריו. דהא ליכא מאן דפליג דשחיתת טריפה מטהרתה מידי נבילה. ומה שהיא מטמאה במוקדשין, אינו אלא מדרבנן].

והפני יהושע גם כן הקשה כדבריו, וכתב ליישב, דהחלב אינו נטמא במגע הנבילה, משום שהוא צריך הכשר. אלא דבקדשים, הוה אמינא דאין צריך הכשר, משום חובת הקודש.

ויעוין בחידושי רבי שמואל, שהוכיח מדברי הריב"ש. דכן הוא הדין באיסורי הנאה, דאסור להשתמש בהם אף להנאת הקדש.

11. והקשה המהר"ם חלאווה, למה לא יטמא החלב משום מגע הנבילה שהיא אב הטומאה. וכתב, דלעולם בחלב נבילה כולי עלמא מודו דהוא טמא. והכא איירי בחלב טריפה. וסבר רבי יוסי הגלילי, דטריפה אין לה טומאה כל עיקר,